

Τοιοῦτον ἔργον πολυετοῦς μελέτης καὶ ἐκτελέ-
σεως ἱστοριογράφων σπουδαίων, θεωρούντων ὡς ἀπό-
σκοπῆς τῶν παρελθουσῶν γένεων τὰ πάθη καὶ τοὺς
ἀγῶνας, εὐτε ἐντεινόμεθα νὰ ἐπιχειρήσωμεν. Ὅσον
ὅμως αἱ μικραὶ ἡμῶν δυνάμεις ἐπιτρέπουσιν ὑποτύπω-
σιν τινα αὐτοῦ καὶ σκιαγραφίαν μόνον ἐν εἰδὶ διηγή-
ματος προτιθέμεθα νὰ ὑποβάλλωμεν διὰ τὸ προσβάλλει
περισσότερον ἢ διαφορά τῆς πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς κα-
ταστάσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, τὴν ὁποίαν ἐπι-
θυμοῦμεν νὰ ἀντανάκῃ τοῦ λοιποῦ ὡς κατόπτερον ἢ
Μηλοσύνη εἰς τοὺς εὐμεινῆς ἀναγνώστας της.

ΙΧΝΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

Σύνους καὶ βλοσυρὸς πάντοτε περιεφέρετο ὁ ἄνθρωπος
ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐξ οὗτο κατεδικασθῶς ἔνοχος. Ἐ-
πειδὴ εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἔπρεπε νὰ αἰσθάνηται ἤδη
κατὰ βάθος καὶ τὰς παρούσας θλίψεις καὶ τὰ μέλλοντα
θεῖνὰ τῆς ἐπιχθονίου ἐξορίας του. Αὐτὸς τῷ ὄντι ὁ
προωρισμένος κύριος τῶν ἄλλων κτισμάτων ἦτο ἤδη
τὸ ἄγος τῆς φύσεως! Διὰ τοῦτο οὐδὲν οὕτε ἄκουσμα,
οὔτε θέαμα ἴσχυι ν' ἀπασχολῇ ἐπ' ὀλίγον τὸν νοῦν
τοῦ ἀπὸ τὴν ἰδίαν καὶ τὴν εἰδωλοποιάν τῆς δυσυχίας
του. Ἀπεστρέφετο δὲ καὶ τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία μὲ τὰ
θέλητρά της χύνει τῆς παρηγορίας τὸ βάλσαμον εἰς
τὰ δυσίατα τραύματα τῆς καρδίας, ὡς ἂν ἦτο αὐτὴ
τῶν συμφορῶν τοῦ αἵτιος. Οἱ λειμῶνες, τοὺς ὁποίους
ἀπῆλταν ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὸν ἀτακτον δρόμον του,
τὸν ἠνάγκαζον ἐνίοτε νὰ παραμῆνῃ εἰς τὰς ὄχθας τῶν
κελαρυζόντων βυάκων· ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐχρονотρίβει
τὴν παραχρῆν του. Ματαίως ὡς πρὸς αὐτὸν ἐ-
κτρέφον εἰς τὸν ἀέρα τὴν ἡδύπνου ὁσμὴν τῶν
διάφορα ἄνθη πετασώδη, ἡ καὶ διπχυαῖα κατὰ τὴν
περίμετρον ἐνίοτε (1). Ματαίως δὲ προσέτι ἐκαλλώ-
πιζον ὡς τάπητα τὸ ἔδαφος μὲ τὴν ποικίλιν στίλ-
πνοτάτων χρωμάτων. Τὰ ὠδικὰ πτηνὰ ἐπέτοντο
ἐνθεν καθεῖθεν, ἡ δὲ ἁρμονία τῶν ἀντήχει τότε μάλ-
λον, ὅτε ἦτο βαθυτάτη εἰς τὰς ἐρήμους· ἐκείνας κοι-
λάδας ἡ σιωπὴ· ἀλλ' ὁ βρυχηθμός καὶ ἡ ὀρυγὴ τῶν ἀ-
γρίων θηρίων ἐπληττον ἐντονώτερον τοῦ ἀνθρώπου
τὰς ἀκοάς· ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἔτι τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον
τὰ ἐκροβίζει (2), ἐστρεβότο δὲ καὶ παντὸς ἄλλου ἀμυν-
τηρίου ὅπλου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμα οὐχὶ ὀπισθεῖν
νὰ εἰσχωρήσῃ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὰ δάτια, ὅ-
που ἐνεφώλευον. Ἐπειτα ταῦτα ἦσαν τόσον συνηρε-
φῇ, ὅσον ποτὲ καὶ ὁ περίρημος Ἑρκύνιος δρυμὸς ἐπὶ
τῶν χρόνων τῆς Ῥωμαϊκῆς δυναστείας, ἐσκέπαζον δὲ

σχεδὸν τὴν πλειοτέραν ἐπιφάνειαν τῆς ὕλομανοῦς τότε
γῆς. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν τὸ σκότος τῆς αἰώ-
νιου νυκτός, ἣτις ἐκεῖ ἐβασίλευεν· ἐπειδὴ τὰ δένδρα
τῶν θερμῶν τῆς Ἀσίας κλιμάτων, ὅπου ὑπῆρχεν ἡ
σκηὴ τοῦ δράματος, περὶ τὰς χώρας μάλιστα τοῦ
Ἰσμερινοῦ καὶ τῶν τροπικῶν, ὑπερβαίνουσι κατὰ πάν-
τα καὶ σήμερον τὰ τῶν ἄλλων πάντων. Οὕτως αἱ ἐγ-
καλυπτοὶ ὑψοῦνται ἐπὶ κεῖνα τῶν 160 καὶ 180 ποδῶν
καὶ ἡ περίμετρος τῶν ἐκτείνεται ἀπὸ 30 μέχρι 36 καὶ
ἐπὶ κεῖνα (3)· τινῶν δὲ, καθὼς τοῦ κολοσσαίου βασι-
λέως, φθίνει εἰς τοὺς 60 καὶ 90. Ὁ ὄργασμός οὗ-
τος τῶν φυτῶν ἐκτείνεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν. Ὅθεν
τὰ φύλλα τινῶν μὲν, ὡς τοῦ σκιδώδους κορύμβου (*Co-
rypha umbraculifera*), φέρουσιν 6 ποδῶν διάμετρον
(4), τῆς δὲ βανανίας ἀρκούσι καὶ δύο μόνον νὰ πε-
ριτυλίξωσιν ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον (5).

Τέκνα πρωτότοκα τῆς Φύσεως καὶ τοῦ Χρόνου, οἱ
γίγαντες οὗτοι τῶν ὀρέων καὶ τῶν βουνῶν, ἀπ' οὗ ἐ-
γέννησαν μυριάδας εὐτονωτάτων κλάδων, ἀποθήσκου-
σι μετὰ δεκαπέντε καὶ εἴκοσιν αἰώνας ἀπὸ μαρμα-
ρῶν γήρεως, καὶ τότε πίπτουσι σωρηδὸν καὶ ἀλλεπάλ-
ληλοι ὡς τοῦ φθινοπώρου τὰ φύλλα. Οἱ κορμοὶ τῶν
καταρέονται ἀπὸ τὰς ἀκρωρείας καὶ τοὺς ἀπετόμους
βράχους εἰς φάραγγας ἀποκρήμους καὶ ἀχανεῖς, κα-
θὼς οἱ πάγοι τῶν Ἀλπεων, μὲ φοβερὸν πάταγον, τὸν
ὁποῖον αὐξάνουσιν οἱ κρηγμοὶ τῶν κατεπτηγμένων
κοράκων καὶ κορμοράνων· ἄλλοτε δὲ ὀριζοντιῶς ἐκ-
τεινόμενοι, γεφυροῦσιν ὡς ἀρχιτέκτονες τὰς χαράδρας
καὶ τοὺς χειμάρρους, ἡ πίπτοντες εἰς τοὺς ποτα-
μοὺς, συναρμολογῶνται ὡς σχεδία καὶ καταντῶσιν εἰς
μακρυνούς τόπους, συχνάκις δὲ καὶ μέχρις αὐτῆς τῆς
θαλάσσης, ὅπου κοιλαινόμενοι ὑπὸ τῶν ἀγρίων ὑπε-
ρετοῦσιν ὡς μονόξυλα σχεδὸν ἀσηπτα διὰ τὴν σιδηρε-
τὴν τῶν σκληρότητα (6).

Ἐν μέσῳ τῶν στοιχείων τούτων, ὅμοιος μὲ τὰ λοι-
πὰ ζῶα εἰς τὴν βρεφικὴν ἐκείνην τῆς γενεᾶς του πε-
ρίοδον, περιέμενε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἑτοιμον τὴν τροφὴν
τοῦ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς φύσεως. Ἦτο ἴσως ἔτι ὑποδέ-
στερος καὶ τῶν μελισσῶν, αἱ ὁποῖαι παρασκευάζουσι
φιλοπόνως τὴν θρεπτικὴν τῶν οὐσίαν, ὀλιγώτερον
δὲ προνοητικὸς τῶν μυρμηκῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν θησαυ-
ρίζουσιν ἐν καιρῷ· ἐπειδὴ πολλοὶ ἄγριοι λαοὶ καὶ
σήμερον δὲν διαφέρουσι κατὰ τοῦτο. Ἄν καὶ ἡ γῆ ἐ-
χλόαζε παντοῦ, καὶ τὰ λάχανα ἦσαν ἀφθονα, ὁ ἄν-
θρωπος τότε ἔπρεπε θεβαίως νὰ προτιμήσῃ τοὺς καρ-
ποὺς τῶν δένδρων· διότι καὶ ὡς πολλοὶ συνηθροισμένοι
εἰς ὀλίγον τόπον καὶ διὰ τῆς ὕψεως αὐτῆς τὸν ἐβαλόν.
Ἐκδὲ τῶν πολυειδῶν δένδρων τούτων, τὰ ὅποια ἐμελλον
νὰ τὸν περιθάψωσιν, ὅλον τοῦ γενιπαγῆρου, καὶ καί-
μητῆρου κτλ (7). Ἦτος καὶ μόνῃ ἡ θανάτῃς ἔρχεται εἰς
τὰς χρείας του· ἐπειδὴ οἱ βοτρυοειδεῖς καρποὶ τῆς

(1) Humboldt. Tableau de la nature.—Mir-
bel. physiologie végétale.

(2) Οἱ ἐγγράφιοι τῶν νήσων Μαρτιάων δὲν ἐγγρά-
φισιν τὸ πῦρ. Gobien. Histoire des îles Maldives.

(3) Péron. Mémoires.

(4) Mirbel αὐτόθι.

(5) Bernardin de saint Pierre. Études de la
nature.

(6) Τὸ σιδηρόδενδρον φέεται εἰς τὰς Ἀντιλλίας.

(7) Δένδρα τῆς Γουάδας.